

KREŠŤAN

POLITICKÉ A SPOLOČENSKÉ KATOLICKÉ NOVINY
 VYCHÁDZAJÚ KAŽDÚ SOBOTU NA ŠESTNÁSŤ STRANÁCH.

Predplatná cena:
 Na celý rok — — 4 koruny — hal.
 Na pol roka — — 2 „ — „
 Na štvrt roka — — 1 „ 20 „
Jednotlivé číslo 8 hal.

Zodpovedný redaktor:
 Dr. ALEXANDER ERNSZT,
 púp. komorník.
Majiteľ a vydavateľ:
 JAN MOLNÁR.

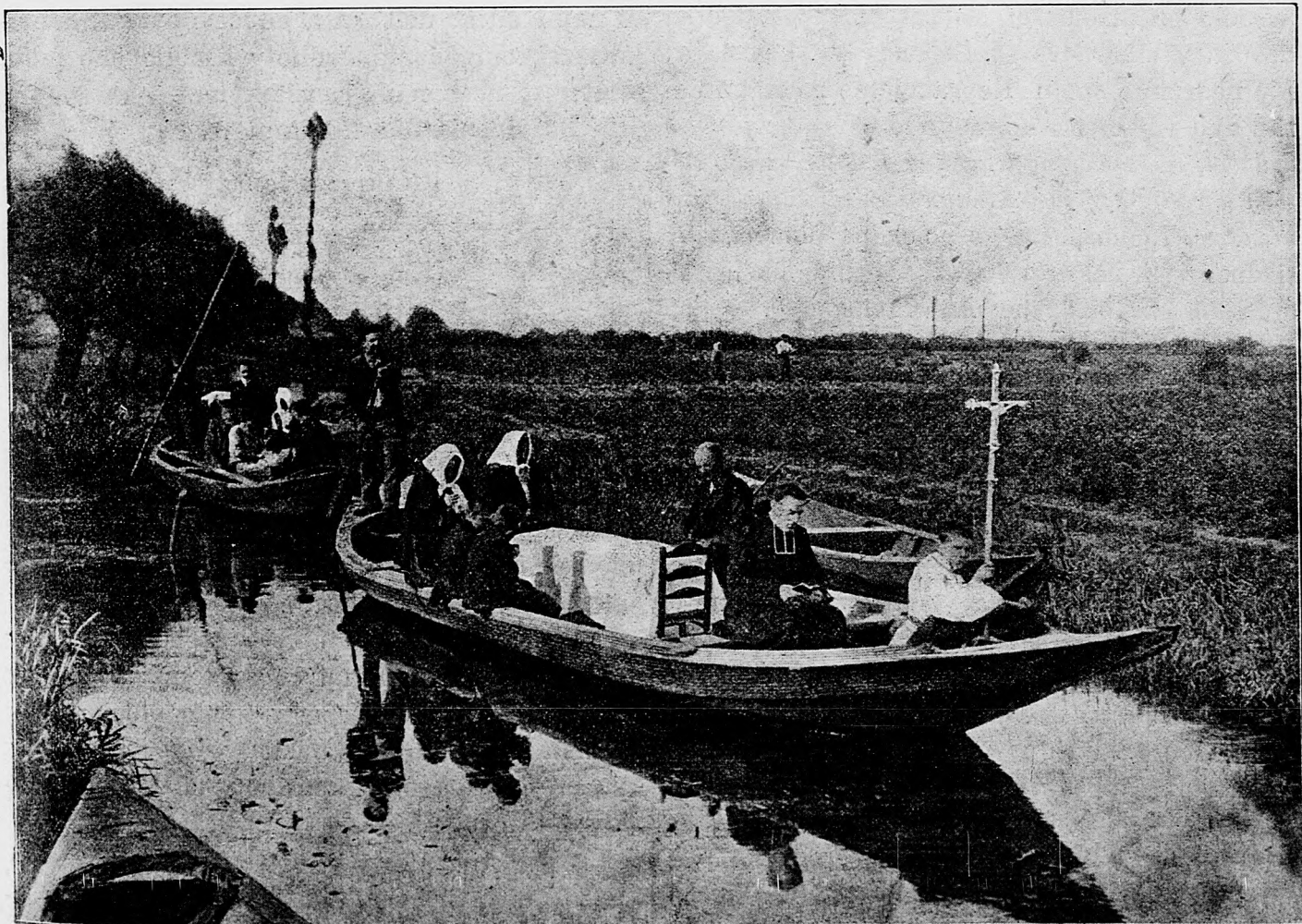
Redakcia a vydavateľstvo:
 Budapešť, IV. ker., Ferencz-József-rakpart 27. szám.
 sem sa majú posielat' predplatky, jako dopisy do novin
 ohlásky a náhodné reklamácie. Cena jedného 5 stípcového
 nonpareill riadku 90 hl. Rukopisy sa naspak nedávajú.

Sila v sjednotení! Katolíci do jedného tábora!

Drahí bratia katolíci!

Slovom bratskej lásky a zo srdca mluvíme ku vám. Dietky sme jednej matky a neznáme jedon druhého; záujmy máme spoločné a nepodporujeme sa vzájomne; nepriateľom je nám každý a predsa sa nemilujeme.

Prítomne žije v nás len pamiatka niekdajšej sily našej. Kým sme spolu cítili všetci sme boli mocní. Ruka v ruke tvorili sme neodolateľnú pevninu ku obrane našich záujmov. — *Dnes šliapajú po nás tí, ktorým len naša ochablosť poskytla veľkej moci. Na nás každý ráta, my nevieme rátať.* Uponížili nás k stavu nevýznamnosti, ktorí sme volakedy prvý zástoj hrali v tejto krajine, ktorí aj dnes najviacej peňazí pla-

Pohrab na vode.

tíme do štátnych pokladníc a armáde dávame najviacej vojakov.

Na universite z našich peňazí založenej tu-
pia nás a vieru našu znevažujú platení profes-
sori. Million razy urážajú nás do krve každo-
denne bez trestu. *Osvedčených katolíkov vytiskajú z úradov, prenasledujú vo verejnom živote; zmenšujú našich umelcov, politikov našich činia nemožnými, posmech robia z našich učencov, robotníkov našich vytvárajú z práce a kroz nečestný súheh obracajú na vnivoč našich priemyselňikov a obchodníkov.*

Vo vedomostach nenie viery, v spisbe nielo mravov a v politike náboženstva. *Štát je bez náboženstva, vedomosti sú bez viery a verejná správa je nekresťanská. Kdežto väčšina obyvateľstva nenie bez náboženstva, nenie nemravná, ani pohanská, lež je katolícka.*

Táto väčšina ale, väčšina totiž katolícka nemá žiadneho vplyvu. Prečo? Bo je bez sebaapovedomia, nenie organizovaná, je rozpadlá a nečinná.

Drahí bratia katolíci! To je naša veľká chyba a spolu príčina našej slabosti, biedy a podria-
denosti v kráľovstve sv. Štefana a sv. Ladislava: **My nedržíme spolu. Nepracujeme rovnako na-
raz ako vojaci na kommando. Nevieme jedon o druhom, naše povinnosti, bližšie a d'alsie ciele, spôsoby a cesty k jejich dosiahnutiu sú nám celkom neznáme.** Nenie sme si vospolok na pomoci, aby žiadneho z nás rozšliapať a nebránime jedon druhého, aby žiadneho ukrivdiť nemohli.

Vsetko toto premeniť chceme v budúcnosti. Drahí bratia katolíci! *Sriadili sme sjednotenie pre nás všetkých. Každý muž, každá žena, chudobni, bohatí súčasniť sa môžu v tomto sjednotení. Početní, desiati, dvadsiati, na stotiséce, ba všetkých desať millionov katolíckeho obyvateľstva krajiny složíme naše hatiere, každý po jednej korune ročite, aby sme si vybudovali mohutnú pevninu, Jednotu katolíckeho ľudu, sjednotenie totiž všetkých katolíkov. Táto Jednota katolíckeho ľudu povolaná bude utvoriť prastaré sjednotenie katolíkov. V jednom tábore a v jedny čaty shromaždí všetkých. Bojovníkov svojich vyučí, ako majú so zbraňou zachodiť v hospodárskom a politickom živote. V brošúrach a letákoch, za darmo, upozorňovať bude z pádu na pád katolíkov na všetko, čo majú činiť, kedy a ako majú vystúpiť v záujme*

dobrej veci. *Na takýto spôsob dosiahne potom úspechov katolícka spoločnosť, nebude odsúdená ku zástoju tepezlivého a nemého baránka, lež bude stát na prvom mieste, ako jej to dla väčšiny a spravodlivosti pristúcha.*

Drahí bratia katolíci!

Jednota katolíckeho ľudu v nedeľu dňa 26. januára o pol 3. hodine popoludní vydržiava v «Redute» hlavného mesta

SLÁVNOSTNÉ SHROMAŽDENIE.

Rečníť budú Štefan Rakovszky, podpredseda krajinského snemu a predseda Jednoty katolíckeho ľudu; dr. Ottokar Prohászka, biskup stolnobelohradský, podpredseda Jednoty katolíckeho ľudu; Karol Szentiványi, vedúci správca; Mikuláš Zboray, krajinský vyslanec, druhý podpredseda Jednoty katolíckeho ľudu. Na valnom shromaždení súčasnia sa všetky katolícke spolky hlavného mesta.

Drahí bratia! Ku tejto slávnosti katolíkov Uhorska dostavte sa všetci. Dostavte sa, spolu s nami cítiť, učiť sa a oduševňovať. Slávnostné shromaždenie Jednoty katolíckeho ľudu, slávnosť nech nám je všetkým.

Do videnia dňa 26. januára.*

Rada správy Jednoty katolíckeho ľudu.

K povšimnutiu.

Co poskytuje Jednota katolíckeho ľudu svojim členom?

Jednota katolíckeho ľudu novinami a brošúrami poučuje svojich členov o znikajúcich udalostach spoločenských a politických, ako i o tých úlohách, ktoré nakladajú jestvujúce pomery Jednote katolíckeho ľudu. (5. §. stanov.)

Poučuje o hospodárskych a spolkových záležitostach a o dosiahnutých na tomto poli úspechoch, o objavujúcich sa v tomto ohlade dotazoch a odporúčaníach, taktiež o spôsobe poistenia proti oškodeniu kroz oheň, ľadovec atď. (6. §. stanov.)

* Kto chce vstúpiť do Jednoty katolíckeho ľudu, môže sa bárskeďy hlasiť v kancelárii Jednoty, Budapest, VIII., Szentkirályi-uteza 28., II. 17.

V stredíšti a dľa možnosti vo väčších mestách vidieku zariadi poučujúce kancelárie ku ochrane ľudu, v ktorých členovia v pravotných a nepravotných záležitostiach, ako aj v záležitostiach sirotských, daňových, vojanských, bezpečnosti, kreditu, hospodárskych, služobných atď. dostať môžu vysvetlenia a rady. Táto kancelária na tom bude pracovať, aby ponosám a krivdám za oprávnené uznatým odpomoženo bolo. (8. §. stanov.) Ti, čo v záležitostiach v tomto paragrafe označených obrátia sa na kanceláriu, podlžní sú k jejich listu 50 halierrv pripojiť v štemplí.

Na valných a ľudových shromaždeniach ako i poradách Jednoty katolíckeho ľudu, členovia majú právo hlasovania a predlohy návrhov. (20. §. stanov.)

Povinnosti členov.

Členovia Jednoty katolíckeho ľudu podlžní sú 1 korunu ako členovský poplatok ponajprv v tom mesiaci, keď do Jednoty vstúpia, potom ale zaplatí každý rok v mesiaci *januári*. K uznaniu prvého zaplataenia slúži členovský list. Ku dôkazu pozdejšej výplaty a práva členovského dostane každý riadne osvedčenie. (21. §. stanov.)

Najzvlášnejšou povinnosťou členov Jednoty katolíckeho ľudu je, aby s pečlivosťou sledovali všetko, čo svätú vec kresťanského obnovenia napomáhať môže; povinnosťou jejich je cieľom Jednoty z celej sily slúžiť, prevzatým úlohám v smysle stanov svedomite zadosť učiniť a Jednotu katolíckeho ľudu ani z nevernosti, ani z bojazlivosti nikdy neopustiť.

Členovia práva svoje len vyplatením členovského príspevku a len dotiaľ môžu uplatňovať, kým s touto výplatou nezaostanú.

Organizácia Jednoty katolíckeho ľudu.

V stredíšti účinkajú: predsedníctvo, úradníctvo, rada správy a dírckcia. Na vidieku: stolíčný (patrične mestský) predseda, správca a vodcovia skupení.

Kde treba upravovať listy?

Listy a peňažné zásielky atresovať treba nasledovne: «Jednota katolíckeho ľudu» (Katholikus Népszövetség) Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 28., II. 17.

Obrana mravov.

V dnešných časoch sú ľudia, zvlášte mladí ľudia, vystavení mnohým pokušeniam. Bez dostatočnej mravnej podpory, sami na seba ponechaní neraz stúpia na klzkú cestu nemravnosti a potom rýchle ženú sa do nešťastia a záhuby. Zvlášte vo veľkých mestách hrozí mladým ľuďom takéto nešťastie. Ďaleko od rodičovského domu, vzdialení od pokrevných, ktorí každý ich krok s pozornosťou a s prísnuou kritikou spre-vádzali, nestoja pod dozorom, nikto ich nenapomína hneď z počiatku na poklesky, ba neraz sa dostanú do spoločnosti, ktorá slovom i skutkom povzbudzuje nezkušených ku prvému kroku na ceste nemravnosti. Ozaj silným nábožensko-mravným citom musí byť obrnený mladík alebo deva, aby mohli vzdorovať vo svete rozličným pokušeniam.

Povinnosťou kresťanskej spoločnosti je, aby napomáhala mravný vývin a chránila jednotlivcov od mravného úpadku. S kresťanskou láskou má sa zaujať kresťanská spoločnosť každého, kto je na jej podporu utisknutý, aby dobrou radou, cieľupovedomým vedením na pravej ceste mravnosti udržala tých, v ktorých sa mravný cit ešte nepoklátil a aby na pravú cestu napravila tých, ktorí po krivej ceste kráčajú.

Už pred rokami utvorily v Budapešti popredné dámy spolok, ktorého cieľom je zachrániť mladé devy, zvlášte slúžky, aby nemravnosti nepodľahly. Tento spolok stará sa o zodpovedné zaopatrenie devy, keď služby nemá, aby sa nedostala do spoločnosti, v ktorej by jej nábožensko-mravný cit ohrožovala. Mnoho tisíc a tisíc mladých dev ďakujú tomuto spolku, že si čistotu mravov boly vstave udržať.

Ale na kresťanskú spoločnosť čakajú v tomto ohľade ešte veľké úlohy. Kresťanská spoločnosť musí sa organizovať, aby tejto veľkej a vznešenej úlohe úplne mohla zodpovedať. Keď sa jedná o mravnú pretvorenie spoločnosti, musíme brať ohľad nielen na to, aby ľudia čistých mravov chránení boli proti útokom nemravnosti, lež povinnosťou kresťanskej spoločnosti je budiť a utužovať nábožensko-mravný cit v tých, ktorí pravú cestu pomýlili. Väzňa, ktorý pre spáchaný zločin trest svoj odsedel, zachrániť možno od novšieho mravného úpadku, jestli sa ho spoločnosť s

kresťanskou láskou zaujme a poskytne mu mravnú pomoc a podporu. Na kongresse, vydržia- vanom minulej jasene v Pätikostoloch dôkladne pojednávajú o otázke podporovania vyslobodiv- ších sa väzňov a utvoril sa aj stály výbor, ktorý prevzal na seba riešenie tejto úlohy.

Zákonodarský sbor bude sa najbližšie zaoberať s revisiou trestného zákonníka. Že teraz platný trestný zákonník vyžaduje mnohé opravy, to odborné kruhy už dávno prizvukujú. Prefi- kaný, jako to hovoria všetkými masami natretý šudier, oklame ba hmotne znivočí často celé rodiny a tomuto trestný zákonník namerá pri- merane o mnoho menší trest, jako namerá hla- dom hnanému zlodejovi, ktorý sa vkradne do komory za kusom jedla. Novella trestného zá- kona prevedená má byť tak, aby vybíjaný zá- vratník urobený bol neškodným a aby tí, ktorí sa buďto následkom svojej nezralosti, alebo ná- sledkom neprajných okolností dajakého priestupku dopustili, neboli mravne zničení, ba naopak, aby im poskytnutá bola možnosť a príležitosť, aby sa na cestu mravnosti navrátili a na tejto ceste aj sotrváli.

Z tej príležitosti, že sa zákonodarský sbor zaoberať bude s novellou trestného zákona, za- viedli krajinský vyslanec a podpredseda spolku sv. Štefana dr. Alexander *Giesswein* spolu s gró- fom Alexandrom *Pálffym* pohyb v záujme utvo- renia spolku, ktorý v záujme mravného znovu- zrodzenia spoločnosti chce vyvinúť zdarnú čin- nosť. V kruhu spolku utvoriť sa majú tri odbory: prvý sa má zaoberať s ochranou mravného vý- vinu dietok; druhý sošľachtíť chce mravy a smý- šľanie tých, ktorí pre spáchané priestupky a zlo- činy od ľudskej spoločnosti oddelení, smutné dni trávajú vo väzení; tretí odbor postarať sa má o zodpovedné zaopatrenie vyslobodivších sa ne- šťastných väzňov.

Nový tento spolok vydržiaval minulý týždeň utvoriť sa shromaždenie vo veľkej dvorane spolku sv. Štefana. Sme presvedčení, že v tejto vznešenej práci podporovať bude novoutvorený spolok každý, komu mravné povznesenie a so- šľachtenie ľudskej spoločnosti na srdci leží.

**Zadovažujte predplatiteľov pre
«Kreštan-a»!**

Freimaureri a socialdemokrati.

Aké vrece, taká záplata. Freimaureri a so- cialdemokrati sú si v jejich cieľoch a zásadách celkom stejní. Socialdemokrati síce jednotajne broja proti pánom veľkého kapitálu, pritom ale veľmi vďačne prijímajú od nich mravnú (?) a nadovšetko hmotnú podporu. Najväčší protektori socialdemokratov sú freimaureri. Ku týmto patrí bohaté židovstvo a iní, ešte aj páni vo vysokých hodnosťach postavení. Preto majú u nás v Uhor- sku freimaureri veľký vplyv na všetko vo verej- nom živote. Rozšírení sú po celej krajine a tak rečeno v každom významnejšom meste vidieku majú jejich lóže, miestnosti, v ktorých sa každý týždeň schádzajú a kujú rozličné zkazonosné plány. Tvorí oni takrečeno štát v štáte. Pova- žujú sa za spoločnosť internacionálnu, nábožen- stvo a vlasť sú im len pochopy a to celkom pobočné. Veriaci kresťan a katolík a človek, čo miluje svoju vlasť, medzi žiadnymi okolnosťami nesmie sa prihlásiť ku freimaurerom. Zrucať tróny mocnárské, zničiť cirkev a vieru katolícku, panujúci poriadok spoločenský obrátiť na ruby, toto sú hlavné a najväznejšie zásady freimau- rerov.

Socialdemokrati sú vo všetkom rovni frei- maurerom. Tróny mocnárov zrucať, cirkev a vieru katolícku zničiť, terajší spoločenský poria- dok hore nohami obrátiť, na tom pracujú aj so- cialdemokrati, zarovnak ako freimaureri. Len ten rozdiel je medzi nimi, že zakým freimaureri len pokradomky prevádzajú jejich zkazonosnú poli- tikú, zatým socialdemokrati verejne hulákajú po uliciach a v shromaždeniach pred celým svetom tupia cirkev, náboženstvo a nadovšetko katolícke duchovenstvo. V tomto podporujú socialdemokra- tov freimaureri. Poznať to z toho, že socialde- demokrati na freimaurerov ani v shromaždeniach ani v jejich novinách nikdy brízgať neidu. Frei- maurerstvo rekrutuje sa zväčša zo židovstva. So- cialdemokracia je ale tiež celkom v židovských rukách. Z tadiaľ pochádza to tuhé priateľstvo medzi socialdemokratmi a židovstvom, medzi proletármi a pánmí veľkých kapitálov. Socialde- demokrati vyberajú síce každý týždeň poplatky od zavedeného a zaslepeného robotníctva. Toto je ale všetko málo a stačí sotva k panskému ži- votu židovských vodcov. Ku prevedeniu politic-

kých cieľov socialdemokratických je ale hrozne mnoho peňazí potrebné. Kto že im tieto dáva? Páni veľkého kapitalizmu. Doprosta povedano: židovstvo.

Takto praeujú u nás ruka v ruke: freimaurerstvo, socialdemokracia a židovstvo. Následky tejto zkazonosnej práce ukazujú sa u nás takmer v celom verejnom živote. Kolko freimaurerov máme vo verejných úradoch? Či v rade kráľovských fiškusov nesedia tiež freimaureri? Alebo či medzi professormi z katolíckych peňazí založenej, teda katolíckej university nie sú tiež freimaureri? Tam je žid a freimaurer Pikler, ktorý verejne tupí, haní a znevažuje kresťanské zásady a náboženstvo. Posiaľ ani nebolo tej moci, ktorá by mu toto ohavné remeslo zastavil bola mohla. Včul sa už ľahko dá tomu rozumieť, že sa socialdemokracia aj medzi mladíkmi university šíri. Čo bude potom z takých mladých ľudí. Môžu oni byť na potešenie svojim rodinám? Keď sa vyučia, či budú z nich svedomití a spravodliví úradníci? Bez Boha a náboženstva nenie ani svedomitosti, ani spravodlivosti.

Čomu nás má učiť úzke spojenie freimaurerov, socialdemokracie a židovstva? Len tomu, že je už zvrchovaný čas, aby proti spoločným nepriateľom týmto postavili sa všetci veriaci katolícki. Kresťanská ľudová strana bráni na krajinskom sneme katolícku cirkev a zastáva odhodlane všetky záujmy náboženské a občianske obyvateľstva katolíckeho. Povinnosťou každého katolíka je teda všemožným spôsobom a pri každej príležitosti podporovať kresťanskú ľudovú stranu, ako jedinkú kresťanskú a katolícku stranu na krajinskom sneme.

Cieľom vyslobodenlu kresťanského ľudu z otroctva neznabohov a nevercov návodom kresťanskej ľudovej strany sriadila sa prítomne Jednota katolíckeho ľudu. Každý katolícky muž a každá katolícka žena nech vstúpia bezodkladne do tejto Jednoty katolíckeho ľudu. Len táto Jednota katolíckeho ľudu môže katolícky ľud oratovať v Uhorsku pred úkladmi jeho nepriateľov, ktorí sa vrhli na všetko, čo je nám sväté. Netreba slyšať na rozličné heslá, aké roztrubujú ľudu v shromaždeniach, alebo v novinách katolíckej viere protivných. Jednota katolíckeho ľudu povolaná je katolícky ľud vyslobodiť z pazúrov freimaurerov, socialdemokratov a nenasýteného

židovstva. Aby sa ale toto stalo, to závisí od samého katolíckeho ľudu. Nech si teda každý kresťan a katolík pokladá za svoju povinnosť stať sa činným údom Jednoty katolíckeho ľudu.

Židovská organizácia.

Nakoľko potrebné je, aby sa katolícke obyvateľstvo krajiny v pevnú Jednotu katolíckeho ľudu organizovalo, vysvitá i z toho, že spoluobčania naši židovského náboženstva zamýšľajú zriadiť zároveň krajinskú organizáciu židovskú. Keď tento úmysel už dávnejšie na vedomie dali obecnstvu cestou svojich časopisov, židovstvo šiesteho okresu dňa 20. januára vydržiavalo poradu v hlavnom meste, ktorej cieľom bolo, či ku prevedeniu všeobecnej, na židovstvo celej krajiny vzťahujúcej sa organizácie, povolaný má byť do hlavného mesta krajinský kongress židovský alebo nie?

Ku rozlúšteniu tejto otázky nemalo prispieť minister kultu gróf Albert Apponyi, ktorý prípisom od 16. januára roku 1908. vyzval krajinskú kanceláriu židovskú v Budapešti, aby sa osvedčila, akým spôsobom by bolo možno rozličné konfessie židovské spojiť v jednu organizáciu. Na tento prípis ministra kultú uzavrela porada, že dôverujúc v ministromi kultu, na ten čas odhliadnu od svolania krajinského kongressu židovského.

Dá sa predpokladať, že následkom tohoto uzavretia otázka krajinskej organizácie židovstva na neistý čas odročená bude. V lone samého židovstva nachodí sa totiž veľa heterogenných elementov, ktoré sa za krajinskú organizáciu židovstva podistým nebudú veľmi oduševňovať. Aj v minulosti boly vždy vlády, ktoré medzi sebou roztrhané židovstvo chcely spojiť v akú-takú organizáciu, prekazilo to ale vždy samé židovstvo.

Roku 1851. cisársky minister Leo Thun povolal uhorské židovstvo cieľom organizácie ku porade. Segedínsky rabin Leopold Löw vypracoval aj stanovy, tie ale na najvyššom mieste potvrdené neboly.

Zatým minister kultu barón Jozef Eötvös roku 1868. zvolal zase židovstvo do kongressu. Tento kongress bol aj vydržiavaný a stanovy

roku 1851. vynesené boly v ňom opravené. Jeho veličenstvo kráľ roku 1869. potvrdil tieto stanovy, načo potom ministerským nariadením do života uvedené boly. Rabíni orthodoxného židovstva ale neboli s týmito štatútami spokojní a roku 1870. zadali proti nim appelláciu na krajinský snem. Následkom rozhodnutia snemového ministerské nariadenie pozbavené bolo platnosti. Židovstvo rozpadlo sa vtedy na štyri stránky. Na kongressistov (status quo ante), orthodoxov, neologov a sefardinov. Krom toho povstala ešte aj piata stránka, totiž stránka reformovaného židovstva.

Na toľkoto stránok rozpadnuté je židovstvo v Uhorsku. V záujme židovského náboženstva potrebné by bolo krajinské sriadenie židovstva. Na toto ale ohľadom na rozopry medzi orthodoxami a neologami panujúce nenie veru vela výhládov.

V zasadnutí dňa 20. januára zo stránky židovstva šiesteho okresu hlavného mesta vydržiavanom predseda Móric Mezei prečítať dal prípis ministra kultu na krajinskú kanceláriu upravený, ktorý nasledovne zneje:

«Dôkladne zaoberajúc sa so záležitosťami krajinského židovstva, cieľom zabezpečenia žiadúceho úspechu, vyzývam krajinskú kanceláriu židovskú, nech porobí potrebné kroky, aby shromaždenie okresných predsedov židovských v osvedčení na mňa čoskorej upravenom vyslovilo svoju mienku o tom, ktoré by boly dľa jeho náhľadov najzodpovednejšie nariadenia ku svolaniu všeobecného kongressu židovského tým cieľom, aby o zavedení sjednotenej organizácie židovských konfessii poradu viedol».

Po prečítaní ministerského prípisu predseda porady dr. Móric Mezei vyslovil sa v tom zmysle, že toto osvedčenie vlády je to najvážnejšie, ktoré od päťatridsiatich rokov vydané bolo dotyčno židovstva. Prizvukoval ďalej, že vyhýbať treba napozatým všetkému, čo by k ďalšiemu rozpadnutiu židovských konfessii viesť mohlo.

Po odbavení viacej vnútorných záležitostí porada väčšinou hlasov uzavrela, že ohľadom na prípis ministra kultu, plán vydržiavania krajinského valného shromaždenia židovstva vezne z denného poriadku.

Pojednávalo sa konečne v porade o tom,

aby nie snem krajinský, lež minister kultu požiadaný bol o to, žeby zák. čl. XX. z r. 1849. rozprestrený bol aj na židovstvo. Predseda napokon tým potešil poradu, že štátna podpora, ktorú dostáva ročite židovstvo, napozatým zaiste zvýšená bude.

S týmto radostným chýrom zakončená bola židovská porada.

★

My nikomu neideme a ani nám len nepadá odoberať jeho práva a žičíme každému to, čo mu podľa práva a spravodnosti patrí, predsa ale žiadame pritom, a pritomne už s celým dôrazom aj svoje. Pravda je, že je židovstvo v rozličné konfessie potrhane. Toto je ale náboženská otázka židovstva. Jestli krajinská organizácia židovstva slúžiť má k zveladeniu jeho náboženstva, proti tomu nikto námietky robiť nemôže. Skúsenosť ale o tom nás poučuje, že židovstvo pri celej jeho náboženskej rozcrvanosti, nech si je ono orthodoxné, neologné, alebo akéhokoľvek mena, vo verejnom živote proti kresťanstvu ako kit spolu drží. Skrze sjednotenie židovstva v krajinskej organizácii prinútení sme spatrovať veľké nebezpečie pre obyvateľstvo kresťanské.

Keď sa teda židovstvo má organizovať po celej krajine, posledná hodina je, aby sa katolícke obyvateľstvo krajiny organizovalo a pod zástavou kresťanskej ľudovej strany do posledného chlapa pevne, verne a nezkladne držalo sa Jednoty katolíckeho ľudu.

POLITICKÉ CHÝRY.

Slovenský Týždenník v šiestom ročníku.

Úvodníkom tohoto nápisu pozdravuje «Slovenský Týždenník» v poslednom čísle svojich odberateľov. Slávi on teda svoje šestočné jubiläum. Ako je to z takýchto príležitostí v obyčaji, spomína i svoje veľké zásluhy, aké si zadovážil cez ten čas. Hneď z prvu uvádza: «Niet na svete druhého časopisu, ktorý by bol obstál medzi toľkými nesnádzami a prenasledovaniami jako «Slovenský Týždenník». — Toto vystatovanie sa «Slovenského Týždenníka» treba v záujme pravdy znížiť na spravodlivú mieru. Jestli on nesnádze a prena-

sledovania trpel, to si len sám sebe pripísať musí. Bo pravda je to a k tomu nezvratná, že nenie na svete novín, ktoré by za ten pomerne krátky čas šesť rokov druhým, osobám privátnym, celým stavom a povolaniám verejného života toľko nesnádzí a prenasledovania nesvedomite a zlomyseľne boli zapríčinily, jako «Slovenský Týždenník».

V jubilárnom čísle označuje «Slovenský Týždenník» účinkovanie svoje cez šesť rokov nasledovne: «My sme sa opovážili siahnúť do osieho hniezda tých *mizerných čvachov*, ktorí utlačujú slovenský ľud. Šlahali sme nielen zjavných nepriateľov, ale i falošných prorokov a farizejov, otvorili sme oči veľkým tisícom slovenského ľudu a ukázali sme mu a ukazujeme tú cestu, na ktorej musí kráčať, jestli chce striasť zo svojho tela *darmožráčskych príživníkov a ubíjateľov*. Otroci šovinizmu a nenásitení *bumbaji* prenasledujú nás na každom kroku». Keď si takto vyložil svoje veľké zásluhy o ľud a vyhořekoval sa nad jeho nesnádzami a prenasledovaniami, «Slovenský Týždenník» povoláva svojich priateľov k zaplateniu predplatkov a naplnený hrubými nádejami, oddýcha si konečne nasledovne: «To upevní náš časopis tak, že ho ani sto ministrov a ani sto pekelných brán nepremôže».

Nemilovali by sme pravdu, keby sme z príležitosti jubiläa «Slovenského Týždenníka», dotýčeno jeho účinkovania na poli spoločenskom a politickom a dosiahlych úspechov jedno-druhé v krátkosti a vecne nepodotkli.

V spoločenskom ohľade účinkovanie «Slovenského Týždenníka» pospolitému ľudu bolo a je nad mieru škodlivé, ba doprosta nebezpečné. Ľud od prírody tichý, vidíme po všetkých stranách, kde čo len chýr «Slovenského Týždenníka» dochádza, pobúrený proti svetským a cirkevným vrchnostiam. Ďaleko by viedlo, keby sme všetko chceli opísať, ako sa tieto noviny proti pospolitému ľudu v každom čísle prehrešujú. To doprosta je zločin, ktorý pácha «Slovenský Týždenník» na pospolitom ľude skrze to, že ho ženie do náručia socialdemokracie bez Boha a vlasti. Treba aj to spomenať, ako tieto noviny pospolitý ľud privádzajú o vieru a náboženstvo. Nachodia sa obce, kde ľud obchádza kostol, deti nedáva krstiť, ckorých sviatosťami zaopatrovať. Na tieto úspechy účinkovania nesmie byť pyšný «Slovenský Týždenník».

V politickom ohľade pezostáva účinkovanie «Slovenského Týždenníka» zo samého agitovania a štvania. Tí krajinskí vyslancovia, ktorých si pospolitý ľud daktorých krajov na štvanie týchto novín vyvolil, nedosiahli na krajinskom sneme žiadnych politických úspechov. Obchádzajú snem, nenie sú prítomní na snemových zasadnutiach a keď niekedy prehovorí, roznečujú nenávisť proti tomu ľudu, jehož záujmy mali by brániť, čo v budúcnosti môže mať hrozné a nebezpečné následky politické.

Krušné účinkovanie a dosiahle úspechy politické «Slovenského Týždenníka» označujú dostatočne tí, ná-

sledkom jeho štvania slobody pozbavení a vo väzeniach trpiaci a ešte konečne hroby nešťastných obetí černovskej vzbury.

Socialdemokracia a Slovenský Týždenník.

Ako nový dôkaz spojenia «Slovenského Týždenníka» so socialdemokratmi uvádzame, čo v poslednom čísle píše o čabianskom národe: «Na krátko rečeno stalo sa to, že sa sedliactvu už i tam na Dolnej zemi zunovalo ťahať panský voz v otrockom jarne. Slovenský sedliacky národ sa spojil proti panským pijaviciam ľudu do sedliackej strany pod vodcovstvom bývalého sedliackeho poslanca Ondriša Achima». Poľnohospodárske robotníctvo Horniakov má snáď nasledovať príklad Čabanov? Veru by ďaleko zašli. Je to pekné ľudomilstvo, poľnohospodárskemu robotníctvu odporúčať Ondriša Achima!

Aj to je katolík!

Písal istý človek z Turzovky dopis do «Slovenského Týždenníka» s podpisom «Katolík». Tento človek nevie, že pod také dopisy svoje vlastné meno podpisujú statoční ľudia. V tom dopise vyhadzuje ten «Katolík» svojemu pánu farárovi na oči, že ľudu odporúča «Kreštana». Vari má svojim farníkom odporúčať «Slovenský Týždenník»? Brízga ďalej svojmu duchovnému a uráža ho nehanebne na jeho kňazskej poctivosti. Varuj Bože každého farára od takých katolíkov.

KRAJINSKÝ SNEM.

V krajinskej snemovni pojednáva sa zákonná predloha povolenia rekrútov.

Rečníci z protivných stránok koalície preťahujú zvyčajným spôsobom aj tieto pojednávania, zvlášte tou zádrapkou, že touto predlohou cieľ sa na povýšenie počtu rekrútov. Oproti tomuto osvedčil sa Jekelfalussy. minister honvédstva, že o povýšení počtu rekrútov ani reči nenie.

K našemu vyobrazeniu.

Vyobrazenie dnešného čísla predstavuje nám jeden pohreb. a síce pohrabný průvod na člkoch. Vo Francúzsku v države Pas-de-Calais zvanej je jeden vidiek, ktorý je rovina, ale taká, že je samými jazerami križom-križom popretíhaná a to tak, že len na člkoch možno sa tam pohybovať z jedného miesta na druhé, ba tak, že keď idu na pole orať, ešte aj kone musia na člkoch previezť. Pohreb tiež, ako nám to obrázok predstavuje, sa tam na člkoch prevádza. Na predku je ministrant s križom, za ním sedí kňaz, vykonávajúci modlitbu, za jeho chrbtom stojí umričia truhla, zakrytá bielym presteradlom. ktorú rodina zosnulého obstane dookola. Na druhom člku zaujme miesto pohrebny průvod. Tak vynesú tu zosnulého na cintor, aby ho uložili do matky zeme. Daj mu Pane Bože, i každému veriacemu, večný odpočinok. Amen.

B E S E D N I C A.

Georgianskí svätí hrdinovia.

Napísal. *Arnold Vértési.*

Medzi svätými reholníkmi na vrchu Athos veľký chýr mal mních georgianský Joane, jako aj jeho syn Euthymos a jeho švagor Tornikios.

Boli to traja mužovia božského života, ktorí prišli z ďalekej Ázie, z vidieku Kaukazu, kde zaplňovali vysoké hodnosti na dvore kráľa Davitha a chýrne válečné skutky prevádzali zavše na čele hrdinských georgianských jazdcov.

Avšak zostúpia na nich Duch svätý, išli do kláštora, a zo svojej vlasti odídúc ďaleko, najprv v Thracii na vrchu Olympos vystavili si jedon malý kláštor, tam, kde kedysi pohanskí bohovia prebývali, ale v tomto čase už len nábožní kresťanskí reholníci sa osadili v jaskyniach vrchu, zbijúc si chatrče z dreva a drzích skál.

Tu žili za čas svätého života georgianskí kaluderi, potom tak sa domnievajú, že ku väčšej duševnej ich spásu bude, keď budú môcť byť v blízkosti svätého Athanasiasa, žijúceho na vrchu Athos. Roku Pána 972. presťahovali sa teda všetci traja na vrch Athos.

Svätý vrch už vtedy bol plný s kláštorami a bol zvučný od večiernej rozličných reholníkov v každej čiastke dňa, ba aj v pozdnej noci, v čase hodínok.

— Tu sa usadme, krajanovia moji, — povedal konečne Joane.

A Tornikios takto rieknuť:

— Skutočne, krajan, toto je miesto, kde môžeme najlepšie pracovať pre naše spasenie, vidiac pred nami príklad mužov svätých a bohabojných život vedúcich.

Euthymos nehovoril, lebo mládeži sluší mlčať, keď starí vyprávajú, ale v duši svojej súhlasil s nimi, aj on len na tom sa vynasnažujú, aby mohol pracovať na spasení duše svojej.

Osadia sa tam, vrúca sa modlili, postili a trznili svoje telo s klincovými korbáčmi a nočným bdením. Mäso nejedli, ich pokrm pozostával len z ovocia a koreňov, pili len čistú žriedlovú vodu, opovrhujú víno, ktoré k rozličnej zlosti vábi ľudí.

Ich odev bol len jedna hrubá čuha, ktorá sa potrhala, zašpinila, ale ju nezamenili s inou, lebo kresťanská poníženosť tak požadovala, aby sa nestarali o telesnú okrasu, ale aby nosili k vôli Kristovi najpodlejší odev, jaký je na príklad žobrakov. Na krku a na drieku zväzoval im čuhu spolu jedon hrubší motúz, aby im nepadla s tela.

Keď by ich voľakto večer bol videl zo dvora kráľa

Davithovho, nebol by poznal v nich tých popredných ľudí, ktorí chodili predtým v pompe a boli vodcami svojich vojsk, meč bliskajúci sa im v ruke, v ktorej večer len pátričky mrvili, nestarnúci sa viac o veci svetskej, dobre vediac, že sú to veci márne a pomínutelné.

Keď zanechali dvor georgianskeho kráľa a prišli sem medzi svätých reholníkov, zriekli sa všetkého, v čom predtým rozkoš nachádzali: svetskej pompy, hodovania, žien, válečnej slávy a všetkého toho, po čom dychtia márnomyseľné srdcia.

— Zapomeňme, krajanovia moji, zapomeňme my na všetko toto, s čím nás jednú svet vábil, — povedal nábožný Joane.

A bohabojný Tornikios takto odpovedal na tieto slová:

— Pre Kristovo sväté meno zapomeňme, krajanovia moji, na všetko.

Napozatým nechceli na inšie myseľ. len na budúcu ich spásu, podrobia sa všetkému trizneniu a všetkej biede, spávajúc vo svojich cellach na holých kameňoch a hladujúc prez celé dni.

Chýr ich svätého života rozniesol sa po celom vrchu Athos a aj po ďalekej zemi. Nábožní reholníci, ktorí bývali na tom istom vrchu, všetci takto hovorili o nich:

— Ejhľa, títo sú vyvolení Pána. Nech je pokoj s nimi!

Avšak kým takto žili tí svätí na vrchu Athos, ďaleko od sveta odlúčení, von vo veľkom svete hrozné plienenie sa prevádzalo, ktorého chýr došiel aj do kláštorov nábožných reholníkov, jako aj do cellí zo skál vytesaných.

Prišli pútnici, ktorí rozpovedali, jaké hrozné vojny pustošia v celom veľkom rimanskom mocnárstve a jaké nebezpečenstvo hrozí Božiemu námestníkovi na zemi, posvätej osobe cisárovej. Od severa vtrhli diví pohanskí Rusi a Besseňovci, počim na juhu, v Malej Ázii vzbúrili sa hrozný Bardas Skleros a saracenský Emirovia shromažďujú sa pod jeho zástavy.

Ale nábožní reholníci na vrchu Athos takto povedali na to:

— Čo my dbáme o svetskej veci! Nech bojujú tí, ktorých srdce dychti po svetskej sláve. My sa budeme len tu modliť a na spasení našich duší pracovať.

Potom prišli novšie chýry:

— Bardas Skleros podmanil celú Áziu a Aleppo dal do rúk Saracenom.

— Keď Aleppo prešlo do rúk Saracenov, to je Božie nariadenie, — odpovedali na to nábožní mnísi.

A ďalej hovorili:

— My sa budeme modliť len ďalej a budeme pracovať na spasení našej duše.

Potom zase prišli chýry:

— Bardas Skleros približuje sa so svojim vojskom ku Konštantínopolu a saracenski jazdcovia jazdia už v bielych svojich kepeňoch pod múrami Bohom chráneného mesta.

Nato povstal hluk v cellách kláštora na vrchu Athos, ale potom znovu utíchnuť. Čo dbajú na to nábožní reholníci, ktorí svoj život Bohu posvätili, že čo sa deje vo vonkajšom svete! Oni nemožu urobiť nič iné, ako to, že sa budú modliť za cisára a za mocnárstvo.

Teraz už skutočne môže nastať veľké nebezpečenstvo. Ejhľa, aj znaky sa už ukazujú na nebi. Objavila sa totiž na oblohe vlasatica, ktorá oznamuje následok hrozných vecí. Plamennočervený dlhý jej chvost bolo možno vidieť každú noc prez štyriadvať dní. Potom bolo ešte aj silné zemetrasenie, ktoré porúcalo mnohé domy a kostoly.

Svätého života georgiansky mních Joane ale videl sen. Videl Bazileusa v úplnej cisárskej pompe, s korunou na hlave, so zlatom pretkávanom dlhom plášti, v opasku so zlatými strapcami a v červeno-baršúnových črieviciach, jako v kostole svätej Sofie kolenačky prosí o pomoc Pána a Pánovo slovo znie:

— Pomôžte mu, moji georgianski hrdinovia!

Keď sa Joane prebudil, takto riekol ku svojmu synovi Euthymosovi a ku svojmu švagrovi Tornikiosovi:

— Pomôcť musíme Panovmu pomazancovi, lebo to je vôľa Pánova.

A vtedy všetci traja obuli si svoje črievice a do rúk vzali vandrovú palicu, aby sa pohli z vrchu Athos.

(Dokončenie nasleduje.)

CHÝRNIK.

Pamätné museum kráľovnej Alžbety v budínském kráľovskom paláci dňa 15. januára na poludnie slávnostne otvorili v prítomnosti členov kráľovskej rodiny a pozvaných hlavných hodnostárov. Slávnosť započala sa predpoludním o 11. hodine, keď v zámočkej kaplnke dvorný opát-farár Karol Kanter odslúžil tichú sv. omšu. Na omši v kráľovskom oratoriume prítomní boli: arcikňažna Maria Annunciata, arciknieža Jozef a jeho manželka arcikňažna Augusta a členovia sprievodu. V kaplnke prítomné boli v gále pozvané notability, medzi nimi ministerpredseda Alexander Wekerle, ministri gróf Julius Andrassy, Ignác Darányi a Anton Günther. Po svätej omši členovia kráľovskej rodiny a hodnostári šli do kráľovského hradu do miestnosti musea, v predsieni ktorého uvítal členov panujúcej rodiny minister osvety gróf Albert Apponyi. Minister vo svojej reči vyzdvihol tú vďačnú pietu, ktorú prechováva Uhorsko ku pamiatke nebohej kráľovnej Alžbety a vyslovil vreľú vďaku kráľovi za to, že pre mnseum prepustil pamätné veci a konečne vyslovil svoje uznanie všetkým tým, ktorí si okolo sriadenia musea získali zásluhy. Potom predstavil

arcikňažnám sriaditeľa musea, ministerského radcu a správcu Národného musea Imricha Szalayho, ktorý panovníckym hosťom odovzdal čestný katalog musea. Nato skvelá spoločnosť vošla do musea, ktorého miestnosti dvorný opát-farár Kanter požehnal. Zatým si vysokí hostia obzreli museum, ktoré potom otvorill aj pre široké obecenstvo.

Chýry z biskupstva košického. Osvietený pán biskup dr. August Fischer-Colbrie dňa 3., 4. a 6. februára 9 boboslovcov vysväťí pre nedostatok kňazov. Patriční by mali až s koncom roka svoje štúdia zakončiť, v košickom biskupstve je ale tak veľa uprázdnených fár a kaplánových staníc, že osvietený pán biskup vysvätením aspoň týchto 9 dospelých boboslovcov, veľkému nedostatku duchovných ľudí odpomôcť. — Spomenuli sme v jaseňi lanského roku, že osvietený pán biskup uchádzal sa s deputáciou u ministra obchodu Franca Kossutha o to, aby hospodársku dievčenskú školu mníšiek Uršuliniek, zvlášte textilné práce jej podporoval. Minister obchodu prisľúbil deputácii žiadanú pomoc a prítomne vyplnil svoj sľub tým spôsobom, že spomenutej textilnej škole daroval nielen rozličné stroje v hodnote 9000 korún, lež vykázal jej aj peňažnú podporu vo výške 10.000 korún na tri roky. Týmto neobyčajným darom prekvapené mníšky nielen pánu ministrovi vzdávajú vrúcne vďaky, lež povďačné sú aj osvietenému pánu biskupovi za to, že sa jejich záležitosti tak vrele zaujať ráčil. — Krásnej a srdcia pozdvihujúcej udalosti boli dňa 5. januára účastní, ku tomu povolani. Vtedy totiž dala sa pokrstiť Etela Spiegel, slečna židovská a dcéra Vilhelma Spiegel, fabrikanta papiera z Malého Sabinova. Pokrstil ju praelát a kanonik košický Štefan Laskó. Krstným otcem jej bol krajinský vyslanec Felix Szinyei-Merse z Jarovnic. Pokrstená na deň obrátenia sv. Pavla dňa 25. januára vstúpi do stavu manželského s jedným sabinovským gymnaziálnym profesorom. Ako slyšať, aj jej sestra sa dá pokrstiť. Nech ich posilňuje milosť Božia. — Gejza Katinszky, archidiakon zemplínskej stolice, opát a farár v Ujhelyu, po viacročnej a s odovzdaním sa do vôle Božej trpezlive znášanej ťažkej nemoci dňa 14. januára odovzdal dušu Stvoriteľovi svojmu. Zosnulý vaopatrený bol viackrát sv. sviatosťami. Po prvé ho zaopatril sám osvietený pán biskup. Mnohé roky účinkoval v Košiciach v dievčenskej praeparandii mníšiek Uršuliniek. Potom stal sa farárom v Ujhelyu. V Pánu zosnulého pochoval sám osvietený pán biskup pri prítomnosti kňazstva stoličného a mestského. — Eduard Matej Gömöry, kňaz praemonštratský a farár vo Felsőnovaj dňa 14. januára usnul v Pánu v 60. roku veku svojho a pochovaný bol dňa 16. januára. — Do centrálnej kommissie penzionovaných kňazov vyvolení sú z centra: Arnold Hoffmann, Štefan Hartsár, Ondrej Pletényi. Z abaujskej stolice: Ondrej Magócsi, Jozef Kager, Ferdinand Liszkay. Zo Šariša: Peter Hartsar, Anton Korányi, Adalbert Zaborovszky. Zo zemplínskej stolice: dr. Ferdinand Schütz, Ferdinand Pleve a Ondrej Lehoczky.

Chýry zo Spiša. Počet voličov na oblegáta je tohto 1908. roku u nás nasledujúci: v novoveskom okrese 1939, v levočskom 2211, v kežmarskom 2555, v starolubovenskom 2788, v sobotskom 2642, v gelnickom 1620, v celej stolici je tohto roku o 211 voličov viac, ako v lani. — Do 4. januára bolo v Šmeksi 201 zimných hostí a v Tátralomnici do 31. decembra 132. — V Podhradí dňa 8. januára večer náhle zomrel následkom porazenia tamojší poštár Kirchmajer v 50. roku života svojho. Majme smrť vždy pred očima! — Jozef Hübel, novovysvätený kňaz spišský, dňa 2. januára držal svoje kňazské prvotiny v Hrabušovciach; za kaplána je do Nižných Ružbach poslaný. — V Kežmarku dňa 7. januára istý Dávid Müller, bývalý hupec (zaiste žid, aspoň meno na to poukazuje), ktorý teraz nemal zamestnania, keď Ilona Grün ráno do tračičného skladu svojej matky šla, ktorý bol vo dvore, za ňou skočil do tračiky, dvere zavrel a chcel vyrabovať tračiku. Aby ale ten svoj hriešny úmysel uskutočniť mohol, napadnul to dievča, nemilosrdne ho bil, viac razy aj popichal. Ono sa bránilo, ako mohlo a zaiste by ho bol aj zabil, keď by práve nebola došla jej matka s raňajším vlakom. Keď ten bezbožný zločinec videl matku dievčaťa, utiekol. Policajti išli za ním. Keď došiel k rieke Poprad a videl, že ho už chytia, sa zastrelil. Úbohé dievča, ktoré bez seba bolo, odniesli do nemocnice. — Minister pravosúdia dr. Anton Günther dňa 5. januára do Nového Šmeksu odprevadil svoju manželku, kde ona za dlhší čas meškať bude. V návrate dňa 6. januára sostúpil v Novej Vsi, kde medzi svojimi voličmi pár hodín ztrávil a potom sa vrátil do Budapešti. — Novo-veský katolícky kruh dňa 5. januára večer mal svoje valné zhromaždenie. Predseda dr. Franc Rolný, farár miestny o úlohe a povolani kruhu rečnil. Vyvolení sú: za predsedu kruhu dr. Franc Rolny, za spolupredsedu dr. Anton Sechsler, lekár, za jednatelského predsedu Matúš Pajdussák, kňaz slovenského kostola a za podpredsedu Julius Telléry, redaktor «Szepesi Lapok». Kruh má teraz 128 údov. — Minulého roku vydal náš podžupanský úrad 2940 cestovných passov. teda o 245 menej ako roku 1906. — V Krompachoch sa dňa 8. januára 78-ročný Gustáv Venczel obesil. Zaiste v rozume pochyboval, že sa už nemohol dočkať blízkej smrti! — Vo spišskej kapituli, maďarsky Szepeshely, čo je zaraz pri Podhradí a kde len osvietený pán biskup, kanonici so sluhami a klerici bývajú, vše jeden kanonik je rychtárom. Teraz bola tam rychtárska voľba, pri ktorej vyvolili na miesto dr. Jána Beervaldského, opát-kanonika, ktorý zadakoval, dr. Antona Kurimszkého, prepošt-kanonika. Spišská kapitula, ktorá je múrom obohnaná, tvorí samostatnú malú obec. — V Nižných Lapsoch prestala paláreň. — Arciknieža Fridrich a jeho rodina dňa 11. januára prišli na dlhší čas do Tátralomnice. — V Novej Vsi dňa 12. januára v honvédskej kasárni zhorel barak. — V Levoči dňa 13. januára jeden dom a dve stodoly zhorely. — Sňahu bolo do 18. januára, keď to píšem, u nás veľmi málo, sanice tiež nebolo, dňa 14. ja-

nuára okolo poludnia ukazoval teplomer na slnku 10. stupňov tepla.

Chýry zo Šariša. *Prešov.* Baltazár Semsey, nadžupan šarišskej stolice dňa 6. januára odbavoval svoje meniny, z ktorej príležitosti navštívilo ho mnoho priateľov, aj úradníci štátni, stoliční a mestskí predninsi oslavovanému blahoželania vo veľkom počte. — V katolíckom kruhu Rákócziho dňa 3. januára odbavovaný bol večierok uhorsko francúzsky. — Do 3. februára vypísaný je konkurs na stanicu husára podžupanského s ročným platom 832 korún a s patričnou odevou. — Rudolf Szibert, úradník banky z Konštantínopolu tieto dni vstúpil do stavu manželského s Hedvigou Halmi, dcérou titulárneho kapitána mestského. — Hornouhorski socialdemokrati držali minulé dni shromaždenie v Košiciach, na ktorom v nepatrnom počte účasť brali socialdemokrati zo Šarišskej, prešovskí a hernád-szent-istvánski a veľa vykrikovali proti klerikalizmu. Daromná to práca! Národu sa už otvárajú oči a neide na lep sadat takrečeným vodcom, ktorí bez práce chcejú dobre žiť a s cudzím majetkom sa deliť. Lenivosť a krádež Pán Boh zakazuje a náš zdravého rozuma národ viacej verí P. Bohu ako huričom socialdemokratickým. v Prešove majú preto len 70 hladných údov. — *Kisszeben.* Štefan Riesz, ktorý v pyromanii podpálil tunajšie mesto a veľa škody narobil, ako verejne nebezpečný prevzaný je do ústavu šialených do Nagykállova. — *Frics.* Barón Imrich Ghillányi, prisúdených mu ako honorár za zložené svedoctvo 20 korún, daroval uhorsko-kulturálnemu spolku. — *Sebesváralja.* Sigismund Szántó dostal od ministerstva obchodu dovolenie na stavanie železnice až do Alsósebes. Túto železnicu majú ťahať kone a má sa na nej drevo z lesa vyvážať. — *Bardijov.* Tunajšieho grécko-katolíckeho farára Gábora Martyák manželka umrela. — *Berzenke.* V celej obci hrozne zúri šarlach. Jednej rodine 3 dietky umrely na túto nemoc, v tej istej rodine ešte dvoje dietok zápasí so smrťou. — *Zboró.* Školská mládež minulé dni držala tu divadelné predstavenie, ktoré sa veľmi dobre podarilo a je zásluhou tunajšieho farára Jozefa Vaskó. *Felsővizkőz.* — Tunajšie obyvateľstvo dožilo sa tej radosti, že má ulice v noci lampami osvetlené. — *Héthárs.* Štefan Becsaver pochybil na rozume a odviezli ho do nemocnice prešovskej.

Strašná smrť. Na železničnej stanici poľského mesta Kalvaria minulé dni strašnou smrťou zahynul istý Vojtech Pardjak z Gornej Vsi. V noci dňa 29. decembra pravdepodobne následkom vykláznutia dostal sa pred rušeň jedného vlaku. Mašinista to nezbadal a bez všetkého jachal ďalej. Na to aj druhý vlak prešiel cez jeho telo a len keď vlak došiel na stanicu Lachovice zbadali na kolesách vlaku flaky ľudské. Ešte aj tretí vlak prejachal nešťastníka a pozostalé čiastky jeho tela ešte viac rozsekal. Nehorák bol ešte len 28-ročný, zanechal 22-ročnú zarmútenú vdovu a dvoje malých dietok. — Bože, chráň každého od tak náhlej a nenadálej hroznej smrti!

Ponosa pre drahotu dreva. Z nitrianskej obce Ra-došna dochodí zpráva, v ktorej pisateľ sa trpkou ponosuje na drahotu dreva. Píše, že čo chvíľa drevo bude drahšie, ako chlieb, takže chudobný ľud nebude vstave kúpiť si dreva na kúrenie. Túto ponosu odporúčame do laskavej pozornosti pána direktora a pána jágra a to tým viace, lebo terajšiu veľkú a neznesiteľnú drahotu v prvom rade cíti chudoba a táto zas v terajšej treskúcej zime najprv pri nedostatku dreva.

Kráľ vlamačov. V talianskom meste Milano minulé dni náhle zomrel zlopovestný obkrádateľ hotelov Georg Manolescu. Manolescu bol synom jedného rumunského jazdeckého kapitána; tiež sa pripravoval na vojenskú dráhu, ale potom ušiel z kadétskej školy. Onedlho nato na jednej kupeckej lodi spáchal prvú krádež. V Athénach ho chytili, kde na konsuláte pýtal si kartu, aby sa mohol navrátiť domov. Pozdejšie sa objavil vo Viedni, kde spáchal veľa klamstiev, prečo ho odtiaľ vykázali. Neskôr od jedného parížskeho klenótnika ukradol šperkov v hodnote asi pol milióna korún. Chytili a odsúdili ho. Keď sa z väzenia vyslobodil, vzal si za ženu jednu grófkú. Medzitým v jednom hoteli v meste Nizza spáchal miliónovú krádež a ušiel do Londýna, kde ho znovu chytili a odsúdili. Odtiaľ šiel do Ameriky a tam spáchajúc veľa krádeží, šiel do Paríža, kde býval pod menom knieža Georg Lahováry. Pozdejšie zavítal do Berlína, kde manželke jedného saského adjutanta ukradol perlovú retiazku v cene 40 000 mariek. Odtiaľ ušiel do talianskeho mesta Genua, ale tu ho znova chytili. O niekoľko rokov obkradol v Baden-Badene a v Lucerne popredné hotely a znova vrátil sa do Ameriky. Tam v jednom hoteli ukradol šperk v cene 30 000 dollárov a vrátil sa do Európy. Tu ho chytili. Manolescu nato pretváral sa ako by bol šíalený, prečo ho zaviezli do blázince v Erzbergu. Odtiaľ roku 1903. ušiel. V Innsbrucku ho chytili, ale z rúk policajtov podarilo sa mu uvrznúť. Pred dvoma-troma rokmi veľký ruch vzbudil so svojimi pamätnými spisami. Istý pruský štátny fiškál dr. Ernest Wulffen napísal o tejto knihe dissertáciu, v ktorej Manolescuva nazval kráľom vlamačov.

Nezbední šuhaji. Z Máramarosszigetu sdeľujú, že priemyselný pomocník z veľkej obce Huszt, menom Ján Deák so svojim starším bratom, Štefanom, ktorý slúži pri pechote spoločnej armády a na pravoslávne vianočné sviatky prišiel domov z Košíc, v nedeľu dňa 12. januára večer podnapitý šiel po hlavnej ulici veľkej obce Huszt. Žandársky firer Jozef Bryndza vyzval bratov, aby nerobili škandál, lež aby v poriadku išli domov. Bratia na to odvetili, že im veru žandár nebude rozkazovať a Ján Deák v tom priskočil ku žandárovi a chytil mu zbraň, načo aj jeho brat priskočil ku žandárovi a spojenou silou vyrvali mu zbraň. Bryndza na to vytasil šablu a ovalil s ňou Jána Deáka po hlave a rukách a jedným úderom ranil aj Štefana Deáka. Ján Deák bez povedomia klesol na zem. Štefana Deáka ale žandár zatknul. Ťažko raneného Jána Deáka odviezli do máramarosszigetskej všeobecnej nemocnice, kde ho vyšetru-

júci sudca chcel vypočuť, ale ranený mu nevedel dať žiadnu odpoveď. Z Košíc minulé dni jeden vojenský sudca prišiel do veľkej obce Huszt, aby zaviedol vyšetrovanie ohľadom toho, či žandársky firer Bryndza oprávnené upotrebil zbraň svoju proti Janovi a Štefanovi Deákovi.

HOSPODÁRSTVO.

Zo Strediska Kresťanských Spolkov.

Pán Franc *Dávid*, krajinský organizátor najnovšie sriadil nasledujúce kresťanské spolky potravné:

Endrőd.

Predseda: Ján Zelinka. *Členovia správy:* Georg Kalmár, Ján Gy. Hanyecz, Andrej Bán, Bálint Gyuricza, Michal Kurilla. *Dozorný výbor:* Predseda: Ludvik Ósapai. *Členovia:* Alexander Bencze, Jozef Véha, Ladislav Szebeni, Ludvik Hanyecz, Štefan Uhrin, Vincenc Kalmár, Jozef Neubauer, Pavel Csuvár, Georg M. Pap, Georg Czmarkó, Ján G. Timár, Matej Kulik. *Pokladník:* Pavel M. Uhrin.

Tósnýárasd a okolie.

Predseda: Franc Schaner. *Členovia správy:* Ernest Szilvásy, Gejza Varga mladší, Alojz Szarka, Tobiáš Fehér. *Dozorný výbor:* Predseda: Ludvik Varga. *Členovia:* Gejza Varga starší, Ernest Szarka, Štefan Varga starší, Matej Musik, Rafael Varga, Ján Hegedüs, Andrej Anda, Andrej Frenyák mladší, Ignác Szilvásy. *Pokladník:* Ján Varga mladší.

Nagykapornak a okolie.

Čestný predseda: Peter Juszt. *Predseda:* Štefan Spingár. *Členovia správy:* Franc Csécs, Franc Lajtner, Georg Zanathy, Franc Császár. *Dozorný výbor:* Predseda: Koloman Kottinger. *Podpredseda:* Franc Nagy v. Kőteleki. *Členovia:* Jozef Takács, Jozef Zanathy, Franc Baján, Jozef Tahin, Štefan Varga, Jozef Csécs mladší, Štefan Nagy, Ján Zanathy, Karol Pankaszi, Ján Már, Franc Emmer, Franc Somogyi, Jozef Ohr. *Pokladník:* Georg Taschler. *Knihvedúci:* Koloman Kottinger.

Zakárfalu.

Predseda a knihvedúci: Nikolaj Melega. *Členovia správy:* Jozef Guza, Vincenc Mihalik, Nikolaj Jencsik, Ján Maczejkó. *Dozorný výbor:* Predseda: Štefan Maczejkó. *Členovia:* Georg Beluskó, Ján Szuper, Ludvik Kontros, Andrej Zorenda, Klement Guza, Bartolomej Mihalik, Štefan Jankal, Štefan Jencsik, Nikolaj Lustyák,

Vincenc a Ján Zalatko, Michal Mihalik, Pavel Ercsin.
Pokladník: Nikolaj Jencsik.

*

Všetci, čo potravné spolky kresťanské zakladať zamýšľajú, nech sa obrátia na krajiniského organizátora potravných spolkov kresťanských pána **Franca Dávida**, ktorý každému ochotne posluží žiadaným vysvetlením. Adresa jeho je: **Franc Dávid, Budapešť, IX., Bakács-tér 1. szám.**

DOPIŠY.

Zo Spiša.

Pochválen Pán Ježiš Kristus!
Mnohovážny Pán Redaktor!

Prosím o láskavé uverejnenie týchto mojich riadkov v našom «Kresťane».

«Ludovým Novinám» sa v prvom tohoročnom čísle v dopise «Z Liptova» niako nepáči, že náš osvietený pán biskup vo svojom obežníku odporúča «Kráľovnu sv. Ruženca». S tým sa zaiste len vypomstiť chce za to, že pán biskup zatracoval nebezpečný a planý smer «Ludových Noín» a že ich svojim veriacim zakázal čítať. Náš ľud ale — chvalabohu — sa nedrží farizejskému huckaniu katolíckych biskupov a kňazov ustavične napádajúcich «Ludových Novín», ale poslúcha svojho pána biskupa, lebo vidí v ňom to, čo by v ňom každý katolík mal vidieť: zákonného nástupcu apoštolov. Náš ľud veľmi rád číta i teraz «Kráľovnu sv. Ruženca» a sám pýta kňazov svojich, aby mu objednali ten časopis. Môžu sa «Ludové Noviny» pajediť ako chcú, ja som v tých ružencových novinách ešte ani jedného planého slova nečítal.

«Ludové Noviny» vytýkajú vysokoctenenému pánu redaktorovi «Kráľovnej sv. Ruženca», že politiku berie do náboženského mesačnika. Na to teraz tuná len toľko odvetím: Prečo nevytýkajú «Ludové Noviny» redaktorovi «Posla Sv. Antona», ktorý v každom čísle tohoto časopisu politizoval a to podobne židovsko-liberálnym a socialdemokratickým novinám vše proti pánom biskupom a katolíckym kňazom. To by ani za svet neboly urobily «Ludové Noviny», ba ich práve ešte ustavične odporúčajú. Verný katolík nemôže už teraz s čistým svedomím čítať «Posla Sv. Antona», keď ho od celého uhorského katolíckeho biskupského sboru zakázané noviny tak vrele odporúčajú. Ešte jedno sa pýtam «Ludových Novín»: Prečo nevytýkajú redaktori «Posla Sv. Antona», že svoj časopis celé tri mesiace neposlal svojim predplatiteľom a že si ich ani toľko nevážil, že by im behom týchto troch mesiacov príčinu vystatila svojich

novín bol udal; keď to aj sám v skutku nebol vstave urobiť, teda mal to urobiť pomocou druhého.

Nech si «Ludové Noviny» a «Posol Sv. Antona» do svojho pamätníka zapíšu, čo jedon veľmi pobožný spišský gazda celkom sám od seba na dopisnici redaktorovi «Posla Sv. Antona» napísal: «Nech mi viac nepošlú ich noviny, bo ja také noviny, ktoré nášho osvieteného pána biskupa vše napádajú, nechcem, lebo to sú nie katolícke». Či dopisnica došla, neviem. Dost na tom že som ju videl, keď ju ten istý na poštu dal.

Priateľ slovenského ľudu.

Bušovce (Spiš).

Pochválen Pán Ježiš Kristus!
Veľactený Pán Redaktor!

Prosím o láskavé uverejnenie týchto mojich riadkov v našom oblúbenom «Kresťane».

Nemecká obec Bušovce, maďarský Busóc a nemecký Bauschendorf leží pri rieke Poprad, blízko mesta Podolínce. Celý jej chotár obnáša 1569 katastrálnych jutár, role sú dobré. Je to pekne sriadená obec s čistými, murovanými domami. Má asi 500 nemeckých obyvateľov. Slováci sú takrečeno len robotníci a sluhovia. Podľa vierovyznania je jedna tretina katolíkov a dve tretiny evanjelikov. Židov je spolu 26 duší. Gazdovia sa zaoberajú s roľníctvom. Vynikajú so svojimi peknými a mocnými koňmi.

Katolíci — trebárs ich je len hŕstka — majú svojho farára i svoju katolícku školu s diplomovaným učiteľom.

Prečo som ale vlastne pero do ruky vzal, je ta zriedkavá slávnosť, ktorá sa tam dňa 9. januára odbavila a akej tam snáď ešte nikdy nebolo, aspoň pamiatky niet na to. V ten deň držal totiž tamojší rodák Jozef Zasztko, novovysvätený spišský kňaz, svoje primície, to jest slúžil slávnostne svoju prvú omšu svätú v prítomnosti nielen všetkých tamojších veriacich, ale aj cudzích: z Podolínce, zo Slovenskej Vsi a z Križovej Vsi. Slávnosť tá odbavovala sa nasledovne. Kňazi a veriaci s processiou išli po primicianta do rodičovského domu, kde primiciant už v omšových šatách oblečený čakal. Bušovský pán farár Franc Spiritza tam ako rukovodič pár slov prehovoril k matke primicianta, ktorá veľmi pohnutá svojmu milému synovi svoje materinské požehnanie dala. Na to odprevadili všetci, i do bieleho rácha oblečené družky, nábožné nemecké spevy spievajúc, pána primicianta do pekne ozdobeného kostola, Veniec k ozdobe kalicha niesla milá a mladá dievčička slovensko-vesského ctihodného a nábožného mlynára Jána Zasztko menom Anička. V kostole sa začala slávnosť s Veni Sancte, na čo nasledovala svätá omša s assistenciou kňazov. Po Credo bola nemecká kázeň, ktorú držal farár richvaldský. Hovoril o tom, že katolícky kňaz je poslancom Kristovým, zástupcom Božím, prostredníkom medzi Bohom a ľuďmi, ochrancom našich duší a anjelom strážcom ľudí. Dojímavé bolo pod sv. omšou, keď dobrá matka primicianta k svätému prijí-

maniu pristúpila, ona toda prijala prvá z posvätných rúk svojho syna sväte Telo Ježišovo. Po sv. omši dal primiciant požehnanie najprv kňazom, potom matke, rodine a ostatným; všetci dostali na pamiatku pekné obrázky. Veľmi radostná bola tá slávnosť, niet ale ruže bez trnia, ani radosť bez žiaľu. Trňom tej slávnosti bolo to, že dobrý, nábožný otec primicianta, ktorého vrúna žiadosť bola, aby syna za kňaza mal, už sa nemohol dožiť tej radosti, práve teraz rok ho Boh k sebe povolal. Po odbavení všetkého išli kňazi, príbuzní a priatelia do rodičovského domu primicianta, kde sa pri bohatom stole veľmi pekne, dobre a veselo zabávali. Pri obede miestny pán farár a primiciant pekné prípitky povedali.

Fán primiciant je do Veľkého Bobrovcu (lipt. stol.) poslaný za kaplána. Pán Boh mu pomáhaj, ho posilni, aby mokol vše byť kňazom podľa Srdca Ježišovho, aby vše bol úprimným, bezzistným a obetovavým priateľom ľudu, zvlášte čelade, robotníkov, roľníkov a remeselníkov. Vsať niet krajšieho, niet siadšieho života nad taký, ktorý sa v obete za druhých strávil.

S kresťansko-ludovým pozdravom. *Jeden prítomný.*

Kristályfalva.

Pochválen Pán Ježiš Kristus.

Velactený Pán Redaktor!

Prosím o láskavé uverejnenie tohto môjho dopisu v našom «Kresťane».

Ku povzbudeniu druhých za kresťanskú povinnosť si držím cteným čitateľom sdeliť, že v našej farnosti, ku ktorej aj Hóka (predtým Hafka) ako filiálka patrí, má toho roku «Kresťan» 23 predplatiteľov, «Naše Noviny» 13, «Posol Božského Srdca Ježišovho» 41 a «Kráľovna sv. Ruženca» 13, «Spolok sv. Vojtecha» má 16 údov a kalendárov sväto-vojtešských sa minulo asi 80. Porovnávajúc to s minulým rokom, s veľkou radosťou vidíme ohromne veľký pokrok. Predtým chodil «Kresťan» len v 14. výtiskoch, «Naše Noviny» len v 5, «Posol B. Srdca Ježišovho» len v 22 a «Kráľovna sv. Ruženca» len v 5 výtiskoch. «Spolok sv. Vojtecha» mal len 8 údov. Spolu je v našej celej farnosti 160 domov, toho roku teda — chvalabohu — už v každom druhom dome majú dobré noviny a čo sa samej Hafky týka, vynímajú 5 domov, v každom. Úfam, že Hafčania aj v školských veciach nebudú viac tak tvrdošíjni, jako do teraz. Vsať škola je sestra kostola. Tento ľud teda na vidomoci z roka na rok pokračuje tak v duševnom, ako aj hmotnom ohľade. Smelo môžem tvrdiť, že toľko novín, ako toho roku ku nám, do žiadnej magurskej obce nechodí, ba aj to sa nebojím povedať, že do žiadnej obce spišskej. Tomuto ľudu sa už otvorili oči, už zná s akou zbraňou treba v terajšom čase bojovať proti nepriateľom viery, cirkve, spoločenského poriadku a vlastného majetku, aby boli porazení.

Tak by malo byť v každej obci, lenže — žiaľbohu — sú ešte mnohé obce, v ktorých ľud ešte hlboko spí, kde zhola nič nečítajú, ako aj v našej susednej obci

v Lechnici. A predsa je to veľmi súrna vec, ba svätá a kresťanská povinnosť: podporovať všemožne dobrú, kresťanskú, katolícku tlač. Čo zreteľne vysvitá z nasledujúcich výpovedí. Jeden chýrečný kňaz-jezuita povedal: «Kto napomáha rozširovanie dobrého čítania, ten je apoštolom». — Jeden vítečný biskup zase riekol: «Katolícke spisy kupovať, čítať a k čítaniu iným dať, je práve taká záslužná práca, ako ktorýkoľvek skutok pobeznosti a milosrdenstva; popritom je to za našich časov jedna z najhlavnejších povinností katolíkov». — Blahej pamäti pápež Lev XIII. celému katolíckemu svetu ohlasoval toto: «Dobré katolícke noviny sú ustavičná missia». — Teraz slávne panujúci námestník Krista Pána Pius X. nasledujúcimi slovami nám prisne na srdce kladie podporovanie katolíckej tlače: «Povinnosťou, prísnu povinnosťou každého je: ponáhľať sa podporovať katolícku tlač». Richvalčania a Hafčania ako poslušné deti otca všetkých pravoveriacich kresťanov už porozumeli týmto slovám a robia podľa nich.

Milí Magurčania a vôbec Spišiaci, tak robte aj vy, verte, že to nikdy neobanujete! Nech od terajška nebude ani jednej obce, do ktorej by «Kresťan» alebo «Naše Noviny» aspoň v desiatich výtiskoch nechodili a pritom «Posol B. Srdca Ježišovho» ešte vo viacerých. Aj do «Spolku sv. Vojtecha» vstúpte čím viacerí; na užitočnejšiu vec už nemôžete obrátiť vaše peniaze, väčšie interesity, to jest osôh k vášmu blahu, vám nikde nedajú, ako tam.

Ku dokázaniu tohoto, že obyvatelia tej farnosti aj v hmotnom ohľade napredujú, spomeniem teraz len toľko, že Richvaldčania odplácali behom minulého roku z kapitálu, ktorý si na kúpený majetok požižali, 30 000 slovom tridsaťtisíc korún a Hafčania, ktorých je len 29 gazdov, za pol roka osemtisíc korún.

Keď to tak ďalej pôjde, keď sa ľudia nespustia Pána Roha, keď sa neodávajú opilstvu, o krátky čas Richvald zaiste tak v duševnom, ako v hmotnom ohľade za skvelý a nasledovania hodný príklad bude slúžiť všetkým magurským obciam. Osvieť nás, ó Bože, daj nám vytrvanlivosti v dobrom, pomáhaj nám milosťami svojimi, aby sme neklesli v dobrom, ale vždy viac a viac v každom dobrom ohľade napredovali a teba vždy lepšie a lepšie poznali a viac a viac milovali. Nech bude heslom naším: «Všetko ku väčšej sláve Božej!»

S kresťansko-ludovým pozdravom.

Úprimný priateľ ľudu.

Zo Šariša.

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Ctený Pán Redaktor!

Prosím o láskavé uverejnenie týchto mojich riadkov v našom «Kresťane».

S ťažkým srdcom chytám pero do ruky, aby som širšiemu obecnstvu na vedomie dal tú smutnú zprávu, ktorú zapríčinila tieto dni v našej stolici tá nešťastná besnica. Spolu ale nech to slúži aj ku výstrahe tým, ktorí sú tej čertovici oddaní.

V Kacerpeklanoch pobila sa podnapitá mládež. V Bányavölgye zamrzol istý furman podnapitý a v Kapošváre Ján Zalakovics s druhým gazdom viezol fúru vína v sudoch. oba boli podnapití, fúra sa im prekotila a oboch zagniavila.

Kolko nešťastia zapričiňuje tá nešťastná pálenka a náš národ neučí sa predsa zo škody druhých. Chráňte sa pitia pálenky!
Ludák.

Rozmary a žarty.

V hostinci.

Host: Počujete, ale malá je tá klobása.

Kellner: Asnáď vám mám vari naraz celého koňa priniesť.

Z jednej magurskej školy.

Učiteľ sa pol hodiny trápil s malým cigáňom, aby ho naučil, že ako sa volal prvý človek, po pol hodine sa pýtal:

— Povedz mi, ako sa volal prvý človek?

Cigáňček rozmýšľal a po chvíli medzi veľkým smiechom školských dietok povie:

— No Dáma.

*

V tej istej obci, keď kňaz u cigáňov kolleďoval, sa tiež vypytoval na meno prvého človeka toho istého cigánika. Malý cigánik nepovedal nič, len pozrel hneď na lavo, hneď na pravo po druhých cigáňoch. Konečne sa ozve jeho matka a povie:

— To nevieš? Nuž Boh Otec.

Spisy redakcii zaslané.

I. **Svätý Anton Paduanský**, knižočka v čiernej plátenej väzbe s červeným rubom. Cena 60 halierov.

II. **Breznové Kvety**. Malému Ježiškovi v kytku sviazal P. Štefan Soós, kňaz rádu karmelitského. Cena 60 halierov.

K dostaniu v kláštore Karmelitov, Budapešť, VI. okr., Huba-u. 12. Tuže sú k dostaniu: Pátričky sv. Antona po 10 halierov, Agnušky sv. Antona so slovenským nápisom po 8 halierov. Podobne aj pátričky Ježiška po 10 halierov a Agnušky Ježiška po 6 halierov.

Zábavná Čítanka. Vydal «Spolok sv. Adalberta» (Vojtecha) v Trnave. Dosiaľ vyšly nasledujúce sošity

Sošit 1. *Rozprávka z Polany*. Napísal A. B.

Sošit 2. *Láska*. Povešť. Dľa nemeckej pôvodiny podáva Martin Kollár.

Sošit 3. *Obrázky z hôr*. Napísal Fr. Urbánek.

Sošit 4. *Keď sa panstvo mení*. (Pôvodná poviedka z Hornej Trenčianskej.) — *Janko*. Poviedka Bohumila Brodského. — *Gazdičko*. (Dľa J. M. Kaličáka.) Podáva A. B.

Sošit 5. *Za čo sa ľudia súdia?* Dľa J. J. rozpráva Bielohorský.

Členova knižočka Spolku Kresťanskej miernosti Složil Karol Szentiványi, správca Krajinskej Jednoty Katolíckych Spolkov Uhorska. S potvrdením cirkevnej vrchnosti arcibiskupstva ostrihonského. Obsahuje návod ku sriadeniu kresťanských spolkov miernosti. Litánie najsl Srdca Pána Ježiša. Rozjímanie. K dostaniu za 14 halierov u Správy «Krajinskej Jednoty Katolíckych Spolkov Uhorska», Budapešť, VIII., Szentkirályi-u. 28.

Môj Jožko. Veselohra v 3. dejstvách. Napísala Terézia Vansová. Dostať v knihtačiarňi Klimeš a Pivko v Lipt. Sv. Mikuláši. Cena 60 halierov.

Spisy Mikuláša St. Ferienčika. I. *Jedlovský učiteľ*. Povešť zo života Slovákov. Turčiansky Sv. Martin. Tlačou a nákladom Knihtačiarneho účastinárskeho spolku. 1907. Strán 184. S podobizňou autora. Cena 70 hal.

Krajinská národná púť do Lourdes-u. Dňa 16. marca pohne sa do Lourdesu krajinského rázu púť, ktorej protektorom je osvietený pán biskup stolnobeľhradský dr. Ottokar Prohászka, na čele duchovného vodcovstva stojí prevelebný a veľkomožný pán dr. Alexander Giesswein, opát-kanonik, krajinský vyslanec, podpredseda spoločnosti svätoštepanskej. Vodcovia skupeňín sú nasledujúci: Pre Maďarov prevelebný pán farár Franc Fehér; pre Nemcov prevelebný pán farár Jozef Pasztorek; pre Slovákov dôstojný pán dekan-farár Jozef Kompanek. Púť dľa doterajších prihlasov pohne sa na cestu v osobitnom vlaku, čo sa cez Rím domov chcú vrátiť, účastní budú výsluchu u svätého otca, aby mu z príležitosti jubiläuma blahoželania predniesť mohli. Smer púte je: Budapešť—Fiume—Venedig—Padua—Milano—Genua—Marseille—Lourdes a zpiatky Padua—Venedig—Genua—v Milane a Marseles-u pobaví sa púť 1 a 1 deň, v Lourdesi ale mešká 4 dni. — Ceny súčasťnenia: III. trieda 205 korún, II. trieda 395 korún, I. trieda 500 korún, v čom obsažené sú pobytie v hospode a zaopatrenie, Tí, čo zpiatky cez Rím zamýšľajú cestovať, rátajúc útraty pobytia 4 dni v Ríme, platia: III. trieda 250 korún, II. trieda 450 korún, I. trieda 560 korún. Podrobným programom a vysvetlením ochotne poslúžia: Prevelebný pán farár Franc Fehér, Ebed (ostrihonská stolica). Prevelebný pán farár Štefan Benyács, Csacza (stol. trenčianska) a technické riaditeľstvo: Cestovný podnik uhorskej úč. spol. (Magyar utazási vállalat r. t.) IV. Eskü-ut 3. č. a Erzsébet-körut 12. č.

Jubilárna krajinská púť do Lourdes-u pohne sa dňa 23. marca roku 1908. s dovolením prevelebnéj najvyššej vrchnosti cirkevnej, pod protektorátom a pri spoluúčinkovaní osvietenej grófký Belovej Szapári a pri duchevnom vodcovstve prevelebného a dôstolného pána kanonika Alexandra Gaibl. — Smer cesty: Budapešť—Prešporok—Viedeň—Salzburg—Innsbruck—Maria-Einsiedeln—(milostné miesto)—Genf—Lyon—Toulouse—Cette—Lourdes a zpiatky. — Ceny súčasťnenia: Z Budapešte I. trieda 550 korún, II. trieda 260 korún. Z Prešporku I. trieda 533 korún 80 hal., II. trieda 439 kor.

20 hal., III. trieda 253 korún, v ktorých cenách obsažené sú trovy hospody a zaopatrenia po ceste. Cesta trvá asi 14 dní. Prihlásiť sa možno do 20. februára u dôstojného pána kanonika Alexandra Gaibl, Pozsony, Kapitulska ulica č. 3.

Upozornenie. Viac ráz obrátili sa už ku nám jednotlivci s tým, zdá sa, že je spoľahlivý ten alebo onen *ústav sprostredkujúci požičky*? — Otázka táto bude napozatým zbytočná, bo hľa my odporúčame, a síce veľmi vrele, jeden taký výborný ústav, ktorý je bezpodmienečne spoľahlivý a nadto ešte aj je nie sprostredkujúci ale *požičky sám prevádzajúci ústav*, tak že trovy prostredníctvom môže si usporiť ten, kto sa tu uchádza o požičku. Tento ústav je: «Kisbirtokosok Országos Földhitelintézet».

Odkazy redakcie.

P. G. Sz. Ujb. Pekne ďakujeme. Upotrebíme.

P. J. P. N. S. Dostali sme. Príležitostne príde. Píšte aj druhý raz.

P. M. Cs. G. Pekne, že ste sa na nás rozpomätali. Vaše dopisy sú nám vždy milé.

Neznámemu. Boh zaplať za srdečné — na mňa poslané. Alfonz.

Zvedavý. Nagyszombat. E. N. sme nedostali, nemohohli sme na ne odpovedať.

Vyzvanie k predplateniu.

Predplatná cena našich novín je:

na celý rok 4 koruny

na pol roka 2 koruny

na štvrt roka 1 koruna.

Do Ameriky: Na celý rok 8 korún. — Do Pruska na celý rok 6 korún.

Tých ctených predplatiteľov, ktorí sú v Amerike alebo v Prusku a ktorí neposlali nám výšoznačené predplatné, prosíme, aby si čím skôr vyrovnali svoje predplatné podľa hore označeného vyzvania.

Ceny potravných článkov.

V Budapešti, 22. januára.

Úradne značené ceny za 100 kilogramov. *Pšenica*: ússká K 23.00—26.00, stolnobelehradská K 24.60—25.80, peštianska K 24.30—25.70, banátska K 24.50—25.50. — *Raž*: prvotriedna K 22.40—22.60, druhotriedna K 21.80 do 21.90. — *Jačmeň*: prvotriedny K 15.50—15.70, druho-

triedny K 15.30—15.50. — *Ovos*: prvotriedny K 16.40—16.80, druhotriedny K 16.00—16.30. — *Proso*: K ———. — *Kukurica*: Kor. 13.70—13.90. — *Repica*: K ———.

Múka pšeničná:

č.	0	1	2	3	4	5	6
K	19.10	18.90	18.70	18.40	18.10	17.80	17.40
			č. 7	7½	8		
			K 16.50	16.10	9.50		

Za 50 kilogramov i s vrecom.

Drobné otruby: K 6.40, hrubé K 6.50.

Ďatelinové semä: čistené K 170.00—175.00, lucerna čistená K 150.00—158.00 za 100 kilogr.

Zemiaky: (hornouhorské) ružové K 4.50—4.70, žlté K 5.10—5.30 za 100 kilov.

Strova: Fazuľa veľká biela K 16.00—17.00, miešaná strakavá K 13.00—14.00. — **Hrach**: nelúpaný K ———, lúpaný K ———. — **Šošovica**: čistená K 45.00—75.00. — **Konopné semä**: K 26.50—27.50. — **Mak**: K 85.00—86.00. — **Rasca** (kmín): Kor. 105.00———. Všetko po 100 kilogr.

Slivy: bosenské (100 kusové) K 51.50—52.00, srbské (100 kusové) K 35.50—36.50.

Lekvár: srbský K 36.50—37.50, slavonský K 56.50 do 57.50 za 100 kilogr.

Petrolej: Fiumánsky krištálový K 38.50, fiumánsky White-Star (***) K 32.50 za 100 kilogr.

Koloniálny tovar: *Cukor* v klobúkoch K 77.00 do 78.00, kockový K 79.00—80.00, žltý K 77.00—78.00 za 100 kilogr.

Sviňská masť: budapeštianska K 138.00—139.00, vidiecka K 000.00—000.00.

Slanina: mestská 4-kusová K 105.00—106.00, 3-kusová K 112.00—113.00. vidiecka K ——— za 100 kilogr.

Špiritus: Rafinovaný odanený vo veľkom K 165.50 do 166.50. Denaturalisovaný, ku priemyselným účelom jeden barill 55.50—56.00.

Vajcia: prima uhorské K 106—112, podlejšie K 95 do 106 jedna kystňa, obsahujúca 1440 kusov vajec, vo veľkom.

Maslo: k čaju K 2.20—2.30, k vareniu K 1.20—1.40 syr 12—20 h., všetko v kilogramoch vo veľkom.

Drúbež (hydina) živá. Husy krmené K 1.20—1.40 kilogr.; kurence k smaženiu K 1.30—1.50, kurence k pečeniu K 2.00—2.80, sličky na polievku K 2.70—3.00 za jeden pár.

• **Krč** •

a bolenie žalúdka zastavia, tvrdú stolnicu, zlatú žiu vždy u nás liečia Fellerove R-barbara Elsa-pilulky K premani. 6 skatuliak 4 korány franko. Objednajme u V. Eugena Feller Stubica. Kostóna ulica 13. číslo. (stonca. Zahreb. Laci.

